

Z. FIO, Peč

Samostalno izlagala u Zagrebu (1980, 1983, 1984), Kopru (1982), Dubrovniku (1984), Münchenu (1991); 1986. izlagala na bijenalu u Veneciji.

LIT.: Z. Maković, *Zvezdana Fio* (katalog), Koper 1982. — D. Matičević, *Prema novoj slici* (katalog), Split 1982. — G. Kala, *Mythos aus Jugoslawien, Die Furche* (Wien), 29. II. 1984. Ž. Sa.

FIOLIĆ, Boris, arhitekt (Zagreb, 30. VII. 1959). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1984. Među njegova važnija izvedena djela ubrajaju se stambene zgrade Zelengaj – Kraljevac u Zagrebu (1990, sa Z. Boševskim) te »INA info-centar« u Zagrebu (1992, sa Z. Boševskim i M. Tadej). Zajedno sa Z. Boševskim sudjeluje na natječajima »Ljubljana 2019« (1985) hotel »Intercontinental« u Ljubljani (1989). Izlagao u Bologni i Beču.

LIT.: F. Vukić, *L'Architettura di fine secolo a Zagabria* (katalog), Bologna, 1991. — Raumgedanken (katalog), Beč 1992. F. Vu.

FISCHER, Ignjat, arhitekt (Zagreb, 18. VI. 1870 — 19. I. 1948). Arhitekturu studirao u Beču i Pragu. Vodio je u Zagrebu veliki projektni atelje u okviru kojega je projektirao četrdesetak stambenih i poslovnih zgrada tvorničkih pogona. U svojim je ranim projektima izraziti predstavnik secesijske arhitekture i do 1914. ostvaruje nekoliko vrhunskih djela toga stila u Zagrebu: ugaona palača Rado na Strossmayerovu trgu 7 (1897), sanatorij u Klaićevoj ul. 18 (1908), zgrade dekanata i instituta za patologiju Medicinskoga fakulteta na Šalati (1911–12). U razdoblju između dva svj. r. projektira velik broj građevina u rasponu od neohistoricizma do umjerenoga modernizma u kojemu demonstrira veliku vještinu u svladavanju arhitektonskoga zadatka i sposobnost da se prilagodi zahtjevima doba. Najuspjelije su mu zgrada Šumarske industrije na Mažuranićevu trgu 5 (oko 1920), palača Gradske štedionice na Trgu bana Josipa Jelačića 10 (1922–25, proširenje 1931), poslovno-stambena kuća Arko na Dolcu 9 (1928), zgrade u Kurelčevoj ul. 3 (1928), Preradovićevoj ul. 5 (1925) i Jurišićevoj ul. 30 (1929) — sve u Zagrebu.

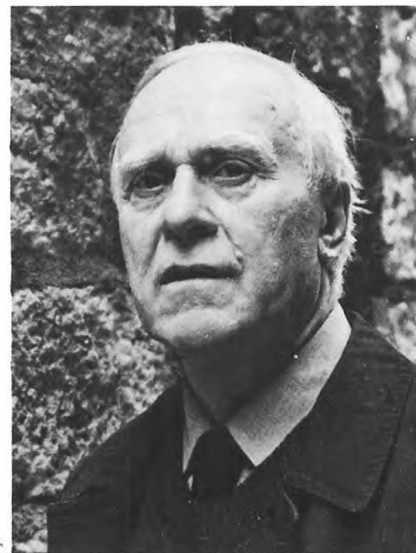
LIT.: V. Potočnjak, *Arhitektura u Hrvatskoj 1888–1938*, Građevinski vjesnik, 1939, 4–5. — S. Planić, *Pedestet godina arhitekture u Hrvatskoj*, Književnik, 1939, 2. — T. Stahuljak, *Arhitektura u XX. stoljeću u Hrvatskoj*, zbornik: Naša domovina, II, Zagreb 1943, str. 713–714. T. Pl.

FISCHER VON ERLACH, Johann Bernhard, austr. arhitekt (Graz, 20. VII. 1656 — Beč, 5. IV. 1723). Svojim brojnim građevinama u Beču i drugim srednjoeur. gradovima spojio je stilske elemente tal., sjevernonjem. i franc. baroka. Za nas je značajan kao povjesničar graditeljstva, jer je u svojoj studiji o staroj arhitekturi objelodanio 1721. prvu idejnu rekonstrukciju Dioklecijanove palače u Splitu, koju je izradio s mnogo mašte.

BIBL.: *Entwurf einer historischen Architektur*, Wien 1721. — D. Kečemet, *Crteži i grafike Dioklecijanove palače Fischera von Erlacha*, Peristil, 1987. T. Mar.

FISKOVIĆ, Cvito, povjesničar umjetnosti i konzervator (Orebić, 24. XII. 1908). Diplomirao na zagrebačkome Filozofskome fakultetu, gdje je i doktorirao 1938. tezom o korčulanskoj katedrali. God. 1936–42. kustos u Arheološkome muzeju u Splitu, 1945–77. ravnatelj Konzervatorskoga zavoda za Dalmaciju. God. 1950–70. vodi Historijski institut JAZU u Dubrovniku. Član JAZU od 1948. Pokrenuo je i uređivao časopise *Prilozi za povijest umjetnosti u Dalmaciji* (1946) i *Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku* (1952). Višegodišnji je urednik časopisa »Mogućnosti« i »Čakavska rič« u Splitu i znanstvenih izdanja Splitskoga književnoga kruga. Dugogodišnji rad na čuvanju i restauraciji spomenika spojio je s intenzivnim proučavanjem kulturne baštine Dalmacije razvivši interdisciplinarni pristup raznim stečevinama prošlosti istočnojadranske obale. U svojim je istraživanjima obuhvatio urbanističke i arhitektonske spomenike, djela kiparstva, slikarstva i umjetničkoga obrta od antike do najnovijega doba. Dao je velik doprinos poznavanju i monografskoj obradi najvećih hrv. umjetnika (Radovana, Jurja Dalmatina, Blaža Jurjeva, I. Duknovića), ali i stranaca koji su djelovali u Dalmaciji tijekom stoljeća. Obradio je važne pojedinačne arhit. spomenike (korčulansku, kotorsku i hvarsku katedralu, dubrovačke ljetnikovce), započeo iskapanja u Dioklecijanovoj palači te vodio rekonstrukciju srednjovj. crkava, napisao je pregledne kulturnih spomenika u Kotoru, Stonu, Makarskoj, Segetu, na Lastovu i Visu, bavio se kulturnim vezama Dalmacije i drugih krajeva. Osobito su važna njegova arhivska istraživanja kojima je u hrvatsku povijest umjetnosti unio bezbroj majstora domaćega podrijetla a mnogim umjetničkim djelima pronašao autora. U sinteznim pregledima pojedinih razdoblja i sredina ocrtao je obrise likovnoga života i stvaralaštva s naglaskom na regionalnim vrednotama u kontekstu općega razvoja na Sredozemlju i Europi. Poznavanje kulturne prošlosti Dalmacije proširio je i radovima iz povijesti književnosti, kazališta, glazbe, pomorstva i zdravstva, a ogledao se i kao prozni pisac te likovni kritičar suvremena izraza.

BIBL.: *Najstariji grbovi grada Splita*, VjHAD, 1936, 17; *Doprinos upoznavanju kliške tvrđave*, Sarajevo 1939; *Korčulanska katedrala*, Zagreb 1939; *Drvena skulptura gotičkog stila u Splitu*, VjHAD, 1940, 51; *Opis trogirске katedrale iz XVIII. stoljeća*, Split 1940; *Tri ljetnikovca hrvatskih pjesnika*, Zagreb 1940; *Trifun Bokanić*, Split 1940; *Gotička drvena plastika u Trogiru*, Rad JAZU, 1942, 275; *Naši graditelji i kipari XV. i XVI. stoljeća u Dubrovniku*, Zagreb 1947; *Albanski umjetnik Andrija Aleš u Splitu i Rabu*, Split 1948; *Dubrovački zlatari od XIII. do XVII. stoljeća*, SHP, 1949, 1; *Istraživanja u srednjovjekovnoj crkvi sv. Nikole u Splitu*, HZ, 1949, 1–4; *Prilog proučavanju i zaštiti Dioklecijanove palače u Splitu*, Rad JAZU, 1950, 279; *Umjetnički obrt XV–XVI. stoljeća u Splitu*, Marulićev zbornik, Zagreb 1950; *Dubrovački sitnoslikari*, *Prilozi — Dalmacija*, 1950; *Lazanićevi kipovi u Dubrovniku*, *ibid.*; *Utjecaj Dioklecijanova mauzoleja na kasnije graditeljstvo*, VjHAD, 1952, 53; *Romaničke kuće u Splitu i Trogiru*, SHP, 1952, 2; *Bilješke o paškim spomenicima*, *Ljetopis JAZU*, 1953, 57; *O umjetničkim spomenicima grada Kotora*, *Spomenik Srpske akademije nauka*, 1953, 103; *Izgled splitskog Narodnog trga u prošlosti*, Peristil, 1954, 1; *Prvi poznati dubrovački graditelji*, Dubrovnik 1955; *Ignacije Macanović i njegov krug*, *Prilozi — Dalmacija*, 1955; *Zadarska renesansna crkva sv. Marije*, *ibid.*, 1956; *Maravićeve arkadne niše u Dubrovniku*, *ibid.*; *Bogorodica s djetetom Nikole Firentinca u Orebićima*, Peristil, 1957, 2; *Novi nalazi u splitskoj katedrali*, Bulletin JAZU, 1958, 2; *Aleš, Firentinac i Duknović u Trogiru*, *ibid.*, 1959, 1; *Zadarski srednjovj. majstori*, Split 1959; *Tri šibenska reljefa Nikole Firentinca*, Peristil, 1960, 3; *Pri završetku razgovora o dubrovačkoj Divini*,

CVITO FISKOVIĆ

Prilozi—Dalmacija, 1960; *Radovi Nikole Firentinca u Zadru*, Peristil, 1961, 4; *Neobjavljeno djelo Blaža Jurjeva u Stonu*, Prilozi—Dalmacija, 1961; *Dubrovački i primorski graditelji XIII—XIV stoljeća u Srbiji, Bosni i Hercegovini*, Peristil, 1962, 5; *Ljetnikovac Hanibala Lucića u Hvaru*, Anali—Dubrovnik, 1962, 8—9; *Skulpture mletačkog kipara Nikole Dente u Trogiru*, Prilozi—Dalmacija, 1962; *Poliptih Blaža Jurjeva u trogirskoj katedrali*, ibid.; *Lokrumski spomenici*, Bulletin JAZU, 1963, 1—2; *Juraj Dalmatinac*, Zagreb 1963; *Neobjavljena djela Girolama i Francesca da Santa Croce na Visu, Lopudu i Korčuli*, Peristil, 1963—64, 6—7; *Dalmatinske freske*, Zagreb 1965; *Radovan*, Zagreb 1965; *Stilska zakašnjenja na stolnoj crkvi u Kotoru*, Prilozi—Dalmacija, 1966; *Lastovski spomenici*, ibid.; *Neobjavljena romanička Gospa iz Splita*, Peristil, 1966, 8—9; *Kultura dubrovačkog ladanja*, Split 1966; *Mletački reljefi XIV stoljeća u Dubrovniku*, Anali—Dubrovnik, 1966, 10—11; *Slike Nikole Grassija u Trogiru i na Visu*, Zbornik zaštite spomenika kulture, 1966, 17; *Spomenici otoka Visa od IX do XIX stoljeća*, Prilozi—Dalmacija, 1968; *Duknovićeva vrata Cipikove palače u Trogiru*, Peristil, 1968, 10—11; *Trogirski majstor Mavar*, Anali—Dubrovnik, 1970, 12; *Romaničko raspelo iz crkve sv. Križa u Splitu*, Peristil, 1969—70, 12—13; *Spomenici grada Makarske*, Makarski zbornik, 1971; *Dodiri mletačkih i dalmatinskih kipara i graditelja do XV stoljeća*, Rad JAZU, 1971, 360; *Urbanističko usavršavanje Korčule Kanavelićeva vremena*, Mogućnosti, 1972, 2; *Iz glazbene prošlosti Dalmacije, orgulje*, ibid., 1974, 6—7; *Gotički triptih u Segetu*, Bulletin JAZU, 1974, 1—3; *Trifun Bokanić na Hvaru*, Peristil, 1973—74, 16—17; *O poliptihu Blaža Jurjeva u Trogiru*, Prilozi—Dalmacija, 1975; *Hvarska katedrala*, Split 1976; *Engleski spomenici i umjetnine u Dalmaciji*, Peristil, 1979, 22; *Baština starih hrvatskih pisaca*, Split 1979; *U tragu za splitskom romanikom*, Bulletin JAZU, 1980, 2; *Studije i eseji*, Split 1982; *Prilozi o viškim spomenicima*, u djelu: *Od Isse do Visa*, Split 1982; *Mjedeni pladnjevi 15—17 stoljeća u Hrvatskoj*, SHP, 1982, 12; *Sorkočević ljetnikovac na Lapadu*, Rad JAZU, 1982, 397; *Juraj Dalmatinac*, Zagreb 1982; *Ranokršćanska memorija i groblje na Majšanu*, SHP, 1983, 12; *Antička naseobina na Majšanu*, Prilozi—Dalmacija, 1984; *Romaničko-gotički slog samostana Male braće*, u knjizi: *Samostan Male braće u Dubrovniku*, Zagreb 1985; *Gotičko-renesansni slog samostana Male braće*, ibid.; *Izabrana djela*, Pet stoljeća hrvatske književnosti, 124, Zagreb 1985; *Kipovi Pietà u Dalmaciji i Boki Kotorskoj*, Peristil, 1986, 29; *Prilog poznavanju kiparstva i graditeljstva 15. i 16. stoljeća u Rabu*, Rapski zbornik, Zagreb 1987; *Arhitekt Josip Slade*, Trogir 1987; *Ivan Duknović, Ioannes Dalmata u domovini*, Split 1990; *Humanizacija sred Dioklecianove palače u Splitu*, Mogućnosti, 1991, 5/6/7; *Župna crkva u Blatu na Korčuli*, Radovi IPU, 1992, 16; *Srebrni križ Šibenskog zlatara Andrije Doroševića u Splitu*, Kulturna baština, 1993, 22—23.

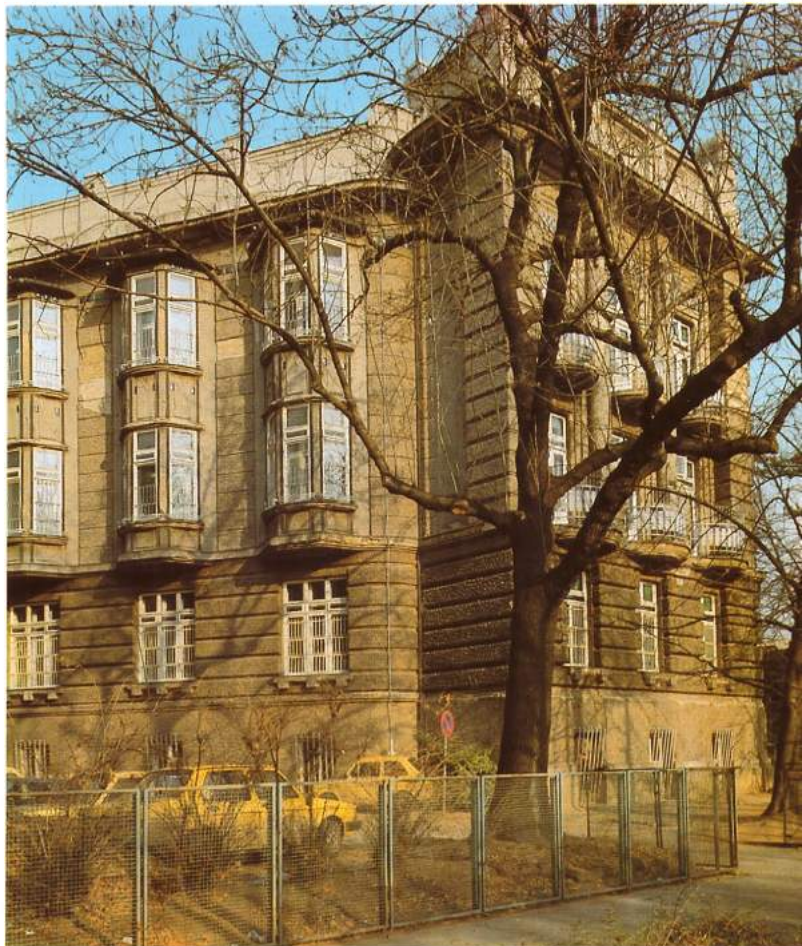
LIT.: Fiskovićev zbornik, I—II (s bibliografijom), Prilozi—Dalmacija, 1980. i 1981. — J. Perić, U povodu osamdeset godina života Cvita Fiskovića, Anali—Dubrovnik, 1988, 26; J. Belamarić, Rad Cvita Fiskovića na izučavanju i zaštiti naše kulturno-povijesne baštine, ibid. — N. Vekarić, Bibliografija radova Cvita Fiskovića 1979—88, ibid. Iv. Mat.

FISKOVIĆ, Igor, povjesničar umjetnosti i arheolog (Orebić, 23. IV. 1944). Diplomirao 1968. na Filozofskome fakultetu u Zagrebu; doktorirao 1975. obradom ranokršč. arhitekture Brača i Šolte. Od 1970. predaje na Filozofskome fakultetu, od 1982. vodi katedru za srednjovj. umjetnost. Istražuje likovno stvaralaštvo hrv. obale u slojevima do XVI. st. Objavljuje znanstvene studije od 1966. poglavito s tematikom iz ranokršč., srednjovj. i renesansne umjetnosti. Organizirao je izložbe sinteznoga značaja (»Romaničko slikarstvo u Hrvatskoj«, »Tisuću godina hrvatske skulpture«), sastavio scenarije TV serijala »Umjetnost i spomenička baština Hrvatske«, urednik časopisa i znanstvenih zbornika te enciklopedijskih izdanja Leksikografskoga zavoda »Miroslav Krleža«. Od 1992. ravnatelj Zavoda za zaštitu spomenika u Dubrovniku, pri kojemu je osnovao restauratorsku radionicu. Bio je jedan od pokretača Međunarodnoga istraživačkoga centra za kasnu antiku i srednji vijek u Motovunu.

BIBL.: *Prijedlog za kipara Jurja Petrovića*, Peristil, 1967, 8—9; *Kulturno-umjetnička prošlost Pelješkog kanala*, Split 1972; *Pelješac u protopovijesti i antici*, Pelješki zbornik, 1976, 1; *O ranokršćanskim spomenicima naronskog područja*, u knjizi: *Dolina rijeke Neretve od prethistorije do ranog srednjeg vijeka*, Split 1980; *Ranokršćanski sarkofazi s otoka Brača*, VJAH, 1981, 75; *Neki vidovi umjetničkog rada J. Dalmatinca u Šibeniku i Splitu*, Radovi HIJZ, 1981, 27—28; *O ranokršćanskoj arhitekturi na otocima Braču i Šolti*, Arheološki radovi i rasprave, VIII—IX, Zagreb 1982; *Gotička kultura Trogira*, Mogućnosti, 1982, 10—11; *Juraj Dalmatinac u Ankoni*, Peristil, 1984, 27—28; *Prilog proučavanju porijekla predromaničke arhitekture na južnom Jadranu*, SHP, 1985, 15; *Utjecaji i odrazi J. Dalmatinca u Šibeniku*, Radovi IPU, 1984, 3—6; *Srednjovjekovna skulptura u franjevačkom samostanu*, Zbornik samostana male braće u Dubrovniku, Dubrovnik 1985; *Nadgrobna plastika humanističkog doba na našem primorju*, Dometi, 1984, 1—3; *Srednjovjekovna preuređenja ranokršćanskih svetišta u dubrovačkom kraju*, u knjizi: *Arheološka istraživanja na dubrovačkom području*, Zagreb 1986; *Kiparstvo XV—XVI st.*, u katalogu: *Zlatno doba Dubrovnika*, Zagreb 1987; *Romaničko slikarstvo u Hrvatskoj* (katalog), Zagreb 1987; *Za Jurja Matijevu u Veneciju*, Prilozi—Dalmacija, 1988; *Juraj Matijev i Jacopo Bellini*, Radovi IPU, 1989, 12—13; *Dalmatinski prostori i stari majstori*, Split 1990; *Tipologija i morfologija oltarnih slika 15. st. u Dalmaciji*, Prilozi—Dalmacija, 1990; *Historical Signs of Identity of Dubrovnik*, Dubrovnik 1993; *»Nebeski Jeruzalem« u kapeli bl. Ivana Trogirskoga*, Prilozi—Dalmacija, 1993; *Gothic Art*, u knjizi: *Cultural Heritage of Croatia in the War 1991/92*, Zagreb 1993; *Reljef renesansnog Dubrovnika*, Dubrovnik 1993; *Antički motivi u simbolici dubrovačke državnosti*, u zborniku: *Umjetnost na istočnoj obali Jadrana u kontekstu europske tradicije*, Rijeka 1993. R.

FISKOVIĆ, Vicko, slikar (Orebić, ?—?), djelovao u prvoj pol. XIX. st. Učio kod dubrovačkog slikara R. Martinija. Izradio u bakrorezu portret dubrovačkog pjesnika Junija Rastića na prvoj stranici njegove zbirke lat. pjesama tiskane u Padovi 1816. te zemljopisnu kartu poluotoka Pelješca.

LIT.: V. Ivančević, O pelješkim pomorcima iz roda Fisković u XVIII i u početku XIX st., Anali—Dubrovnik, 1978.

I. FISCHER, sanatorij u Klaićevoj ul. u Zagrebu

FIŠER, Vera, kiparica i slikarica (Zagreb, 27. I. 1925). Diplomirala je na Akademiji u Zagrebu 1951 (V. Radauš). Izlaže od 1953. Sklona je eksperimentiranju i raznolikosti u tematskim i tehničkim mogućnostima oblikovanja. Među prvim a nas težila je spajanju slike i kipa. Djela joj se kreću u rasponu od apstrakcije do pop-arta i neosecesije (*Lolita*, 1965; *Cvijet*, 1973). U kasnijim akcijama aludira na suvremene probleme (*Organizacija radnika čistoće*, 1978). Samostalno je izlagala u Zagrebu (1961, 1965, 1973, 1976, 1978, 1986, 1987, 1988, 1992, 1993), Malinskoj i New Yorku. Monumentalnu skulpturu izvela je u Cazinu i Sisku. K. Ma.

FIŠIĆ (Fišević), Nikola, zlatar i kalupar (? — Dubrovnik, oko 1780). Sin je dubrovačkoga zlatara Matka Fišića, pa je očevu radionicu preuzeo 1730. U kovnici radi 1730—49. God. 1738. restaurirao je kasnogotičku kadionicu u franjevačkom samostanu u Dubrovniku, a 1739. izradio medalju—zlatni dukat koji je Senat poklonio Jakovu Ameriću.

LIT.: N. Bezić-Božanić, Majstori Dalmacije, I, Split 1978.

FIŠTER, Ivica, naivni slikar (Vugrovec, 19. IX. 1952). Po zanimanju pis-moslikar. Prve radove potkraj šezdesetih godina slika pod utjecajem F. Klopotana. Potom pronalazi vlastite teme i stil; slikajući na staklu prigor-ske krajolike u simboličkim značenjima, sažima prizore s kolorističkim učincima (*Prigorska idila*, *Buđenje*, *Jutarnja tišina*). Samostalno je izlagao u Vugrovcu (1975), Zagrebu (1980, 1981, 1985, 1991, 1992), Starigradu (1982), Krapinskim Toplicama (1985), Opatiji (1986), Den Haagu (1981, 1983), Pittsburghu (1986), Zürichu (1987), Padovi (1989).

LIT.: J. Škunca, Ivica Fišter (katalog), Zagreb 1980. — J. Škunca, J. Baldani i A. Bauer, Ivica Fišter (katalog), Zagreb 1985. — M. Bešlić, Ivica Fišter (katalog), Sesvete 1989. — Ž. Zdelar, Ivica Fišter (katalog), 1992. V. G. Č.

FIŠTER, Vinko, slikar (Kučanec, 8. III. 1945). Završio je Školu primije-njene umjetnosti u Zagrebu 1966. Bavi se crtežom, grafikom i skulpturom. Prvu sliku-objekt načinio 1972. Njegovi radovi u pleksi-staklu prostorna su djela s dvostrukom slikom u kojoj su svjetlost i sjena sastavni dio kom-pozicije. U tematskim ciklusima (*Prostornost kocke*, *Bioobjekti*) razvija egzaktnu raščlambu prostora. U pastelima na konstruktivistički način interpretira likove iz renesansne umjetnosti (ciklus *Uccello*). Između